

Economics and Administration, Tourism and Tourism Management, History, Culture, Religion, Psychology, Sociology, Fine Arts, Engineering, Architecture, Language, Literature, Educational Sciences, Pedagogy & Other Disciplines in Social Sciences

Vol:4, Issue:23
sssjournal.com

pp.4659-4665
ISSN:2587-1587

2018
sssjournal.info@gmail.com

Article Arrival Date (Makale Geliş Tarihi) 10/09/2018 | The Published Rel. Date (Makale Yayın Kabul Tarihi) 26/10/2018
Published Date (Makale Yayın Tarihi) 27.10.2018

KAZAKİSTAN’IN TARİHİ VE KÜLTÜREL DEĞERLERİNİN TANITIMINDA HALKLA İLİŞKİLER FAALİYETLERİNİN ROLÜ: KAZAK HANLIĞI ÜZERİNE ÖRNEK BİR İNCELEME¹

THE ROLE OF PUBLIC RELATIONS ACTIVITIES IN THE PROMOTION OF THE HISTORICAL AND CULTURAL VALUES OF KAZAKHSTAN: A SAMPLE REVIEW ON KAZAKH KHANATE

Aigul MAZHİYEVA

T.C İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü İstanbul/Türkiye

Article Type : Review Article / İnceleme Makalesi

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.26449/sss.916>

Reference : Mazhiyeva, A. (2018). “Kazakistan’ın Tarihi Ve Kültürel Değerlerinin Tanıtımında Halkla İlişkiler Faaliyetlerinin Rolü: Kazak Hanlığı Üzerine Örnek Bir İnceleme”, *International Social Sciences Studies Journal*, 4(23): 4659-4665

ÖZ

Kazakistan Cumhuriyeti, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği’nin dağılmasından sonra bölgede yeni bağımsız olan devletlerden birisidir. Yakın zamanda ülke ile ilgili yapılan araştırmalar ortaya koymuştur ki Kazakistan’ın bir imaj sorunu vardır ve ülke imajının geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu konuya son yıllarda ülkede önem verilerek ülke imajının iyileştirilmesine yoğun çalışılmaktadır. Kazakistan eşsiz bir kültüre ve zengin tarihi-kültürel değerlere sahiptir. Kazakistan’ın bu zenginliklerinin dış dünyada daha iyi tanıtılarak ülke imajının yeniden şekillendirilmesi ve yabancıların ülkeye olan ilgisinin artırılması mümkün olacaktır. Bu amaçla yapılacak planlı halkla ilişkiler çalışmaları ile ülke tanıtımında etkinliğe ulaşılabılır. Nitekim ülkede dış dünyaya ülkenin tanıtılması için halkla ilişkiler faaliyetlerine giderek daha fazla önem verildiği görülmektedir. Bu memnuniyet vericidir, fakat ülkenin bu alanda yapacağı daha fazla girişimi olmalıdır. Bu yöndeki çabaların artırılarak devam ettirilmesi gerekmektedir kısaca.

Anahtar kelimeler: Kazakistan Cumhuriyeti, Bağımsız olmak, İmaj sorunu, Ülke imajı, Geliştirme, Kültür, Tarihi-kültürel değerler, Halkla ilişkiler çalışmaları, Ülke tanıtımı, Etkinlik, Girişim.

ABSTRACT

Republic of Kazakhstan is one of the states in the region which became independent after the dissolution of the former Union of Soviet Socialist Republics. Recently made studies about the country suggested that Kazakhstan has an image problem and it’s needed to develop the country image. By giving importance to this issue in the country it’s worked hard on enhancing the country image in recent years. Kazakhstan has a unique culture and rich historical-cultural values. By better introducing these richnesses of Kazakhstan to outer world it will be possible to reshaping the country image and increasing the interests of foreigners to the country. For this purpose, through will be made planned public relations it can be reached to efficiency in country promotion. Thus it’s seen that gradually increasing an importance to public relations works is giving in the country for introducing the country to outer world. It’s pleasing but there is need to further initiatives of the country in this field. In this direction made efforts should be increased and continued in a few words.

Keywords: Republic of Kazakhstan, Independent, Image problem, Country image, Development, Culture, Historical-cultural values, Public relations works, Country promotion, Efficiency, Initiative.

¹ 2018 yılında kabul edilen “Kazakistan’ın Tarihi Ve Kültürel Değerlerinin Tanıtımında Halkla İlişkiler Faaliyetlerinin Rolü: Kazak Hanlığı Üzerine Örnek Bir İnceleme” isimli yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

1. GİRİŞ

1.1. Kazakistan Cumhuriyeti Hakkında Genel Bilgiler

Ülkenin resmi adı Kazakistan Cumhuriyeti (Qazaqstan Respublikasy), kısaltılmışı Kazakistan'dır. 2.717.000 kilometrekare yüz ölçüme sahiptir. Coğrafi olarak dünyanın en geniş dokuzuncu ülkesi konumundadır. Yüzölçümü bakımından Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ülkeleri arasında ikinci büyük ülkedir (Baycaun, 2001-2002:70). Almata ülkeye 1998 yılının Aralık ayına kadar başkentlik yapmıştır. Bu tarihten sonra ülkenin başkenti Astana (vaktiyle Aqmola) olmuştur. Ülkenin diğer önemli şehirleri ise Aktöbe, Karaganda, Kostanay, Öskemen, Pavlodar, Petropavl, Semei, Şımkent ve Taraz'dır (ASAM, 2001-2002:5). Ülkedeki toplam eyalet sayısı on beş, eyaletteki toplam il sayısı ise 319, coğrafi bölge sayısı ise beştir. Merkez Kazakistan, Kuzey Kazakistan, Güney Kazakistan, Doğu Kazakistan, Batı Kazakistan ülkenin coğrafi bölgelerini oluşturmaktadır.

1.2. Kazak Adı ve Kökeni

"Kazak" terimi Türk halklarının bir boyu olan ve günümüzde Kazakistan'da yaşayan halk için kullanılmaktadır. Bir boy ismi olarak Kazak teriminin on beşinci yüzyıldan itibaren kullanılmaya başlandığı tarihçiler tarafından ifade edilmektedir. Türkçe tarihi kayıtlarda ise Kazak sözüne ilk olarak on birinci yüzyıldan itibaren rastlandığı bildirilmektedir. Sözcük anlamı olarak, özgür, bağımsız, mert, yiğit ve cesur anlamlarına gelmektedir. Bu terime askeri anlamlar yükleyenler de bulunmaktadır (Maukhara, 2011:17-18). Günümüzde Türklüğün çıkış boylarından biri olan Kazaklar Orta Asya'dan dünyanın çeşitli ülkelerine dağılarak yaşamları ve kültürleri ile var olmaya devam etmektedirler.

1.3. Kazakistan'ın Tarihi

Kazakistan'ın tarihi çok eskilere gitmektedir. Kazakistan bölgesine gelen ilk insanlar sonradan birleşmiş, bir araya gelmişler ve bu bölgede göçebe hayatı sürdürmüşlerdir. Milattan Önce (M.Ö) 8. ile 6. yüzyıllarda bölgede Saka, Üysin, Hanlı ve Hun kavimleri devlet kurmuştur. M.Ö. 3. yüzyılda Mete Han Hun devletini kurmuş, bu devlet Milattan Sonra (M.S) 3. yüzyıla kadar varlığını devam ettirmiştir. Kazakistan toprakları Türklerin tarih sahnesine ilk çıktıkları yer olması açısından önemlidir. Altıncı ile on üçüncü yüzyıllar, Göktürkler ve Türkî devletler dönemidir. Göktürklerden sonra Batı Göktürkleri, Karluklar, Oğuzlar, Karahanlılar, Gazneliler ve Kıpçaklar bölgede sahneye çıkmıştır. Bu dönemde ticarete de ileri seviyelere ulaşan Türkler "İpek Yolu" nun canlılık kazanmasını sağlamıştır. Bu tarihi ticaret yolu o dönemde Avrupa ile Asya'yı birbirine bağlamaktaydı. Kazakistan'da Otrar, Taraz, Sırganak, Yesi, İsfedcap, Merke, Balasagun, Savran, Ordakent, Kulan gibi şehirler bu İpek Yolu üzerinde kurulmuşlardır.

2. KAZAKİSTAN'IN TARİHİ VE KÜLTÜREL ZENGİNLİKLERİ

Kazaklar zengin bir kültür mirasına sahiptir (Baycaun, 2001-2002:70). Tarihi "İpek Yolu" bu ülkeden geçmiştir. Yine Göktürk yazıtları bu ülkededir. Ülkede kıymetli arkeolojik buluntulara ulaşılmıştır. Tarihi kurganlar bulunmaktadır. Arkeolojik kalıntı ve eserleri çok kıymetlidir. Tarihi resimleri (petroglifler) de önemli eserler arasındadır. Ülkede İslam döneminden kalma eserler de bulunmaktadır (örn. türbeler, medrese, hamam yapıları vb.).

Hoca Ahmed Yesevi'nin türbesi Kazakistan'ın güney kesiminde günümüzde Türkistan şehrinin kuzeydoğu kesiminde kervan yolu üzerinde eski bir yerleşim yeri üzerinde bulunmaktadır. Ayrıca Kazakistan'da el sanatları, halı-kilim sanatı, hasır örmeciliği, kuyumculuk sanatı, taş ve ahşap sanatı, musiki de gelişmiş ve eserleri verilmiştir. Kazak yazarlar özellikle edebiyat ve felsefe alanındaki eserleri ile öne çıkmışlardır.

3. KAZAKİSTAN'IN KÜLTÜREL DEĞERLERİNİN TANITIMDA HALKLA İLİŞKİLER FAALİYETLERİ

Bu bölümde Kazakistan'ın kültürel değerlerini tanıtımda halkla ilişkiler faaliyetlerinin rolü ve yapılan halkla ilişkiler faaliyetleri araştırılmaktadır. Kazakistan ülkesi ve kültürel değerlerinin tanıtımı için halkla ilişkiler faaliyetlerinden de yararlanılmaktadır. Kazakistan'ın imaj sorunlarının çözümü için ve ülkenin uluslararası kamuoyuna doğru ve kültürel değerlerinin etkili tanıtımı için halkla ilişkiler faaliyetleri önem arz etmektedir.

3.1. Ülke Tanıtımı ve Halkla İlişkiler Faaliyetleri

Tanıtım ve Halkla İlişkiler kavramları çoğu zaman birbirinin yerine kullanılsalar da aslında biri diğerinden ayrı uygulamalara sahiptirler. Tanıtımda ülke hakkında bilgi verilmekte ve ülkenin bir değeri öne çıkarılmaktadır. Halkla ilişkiler ise doğrudan ülke imajının geliştirilmesinde rol oynamaktadır. Böylece tanıtımlar ile birlikte yapılacak halkla ilişkiler faaliyetleri önem taşımaktadır. Planlanmış halkla ilişkiler ile

bir yandan yapılan tanıtım faaliyetleri desteklenirken, diğer yandan ülke imajının iyileştirilmesinde ve geliştirilmesinde önemli fonksiyon görmektedir.

3.2. Ülke imajı

İmaj ile ilişkili olarak ülke tanıtımının amacı, diğer ülkelerde sorunlarını anlatarak, uluslararası kamuoyunda kendi tarafına olumlu bir imaj yaratmak, geliştirmek, saygınlığını arttırmak ve ülke hakkındaki yanlış izlenimleri düzeltmek olarak açıklanabilmektedir. Ülke imajının iyileştirilmesi ya da geliştirilmesinde planlanmış halkla ilişkiler çalışmaları da çok etkili bulunmaktadır. Halkla ilişkiler hedef kitle ile karşılıklı anlayış, uzlaşma ve işbirliği sağlamaya, sürdürmeye ve yönetmeye yönelik olarak yürütülen faaliyetlerdir.

Kazakistan turizminin geliştirilmesi için öncelikli yapılması gerekenler arasında ülkeye gelen yabancı turistlerin anketi sonucunda ilk sırada yer alan konu, ülkeye daha fazla tanıtım yapılması gerektiği öne çıkmış (%38), onu turizm fuarlarına katılması gerektiği (%22), imajını geliştirmesi gerektiği (%14) ile güvenlik koşullarını iyileştirmesi gerektiği (%14) ve ulaşım yollarını geliştirmesi gerektiği sırasıyla takip etmiştir (Zhilkaidarova, 2008:81). Ülke imajı önemlidir ve başarılı tanıtım faaliyetleri sayesinde ülke imajının inşa edilmesini sağlamaktadır. Olumlu bir ülke imajı, bütün ülkeler açısından önemlidir. Özellikle birbirleriyle arasının olumsuz olduğu ülkelerin birbirlerini din, dil, ırk ayrımlarıyla birlikte farklı bir imajla göstermesi ve beraberinde diğer devletlerin o ülkeyi farklı algılamasını sağlamaktadır. Ülke imajını da ülkenin vatandaşları sağlamaktadır. O ülkenin kültürü, misafirperverliği, davranışı, imajı gelen turistlerin fikir ve düşünce sahibi olmasını sağlamaktadır.

3.3.Kazakistan'ın Ülke Tanıtımına Yönelik Çalışmaları

Ülke tanıtımında rol oynayan kamu kurum ve kuruluşları yer almaktadır. İlgili bakanlıklar ve komitelerin tanıtım faaliyetleri olmaktadır. Bunların başında Kazakistan Cumhuriyeti Kültür ve Enformasyon Bakanlığı ve Kültür Komitesi gelmektedir. Kazakistan Khabar Televizyon ve Radyo Ajansı, ülke tanıtımında rol oynayan etkin özel kurum ve kuruluşlar ile bazı STÖ'lerden de bu kapsamda bahsedilmesi gerekmektedir.

Ülke tanıtımında etkili rol oynayan, Kazakistan Cumhuriyeti'nde faaliyet gösteren 'Atameken' Birliği, Kazakistan Ulusal Ekonomi Odası ('Atameken' ZTB), Kazakistan Cumhuriyeti Denetçiler Odası, Ticari ve Sanayi Odası, 'İtalyan-Kazakistan Ticari Odası' (CCIK) ve diğerleri gibi odalar ile 'Air Astana' ve diğer Kazakistan hava yolları şirketleri (SCAT Air Company) bulunmaktadır.

4. KAZAK HANLIĞI TANITIMINDA HALKLA İLİŞKİLER FAALİYETLERİ

Bu bölümde, önce Kazak Hanlığı ve onun kültür ve medeniyeti hakkında detaylı açıklamalar yapıldıktan sonra, Kazak Hanlığı'nın tanıtımı kapsamında yapılan halkla ilişkiler faaliyetlerine açıklık getirilmektedir. Kazak Hanlığı on beşinci yüzyıldan on sekizinci yüzyıla kadarki süreçte, birçok defa dağılma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. Kazak Hanlığı tarihi, başlangıcından dağılma süresine kadar gerçekleştirdiği savaşlar içerisinde, ilke edindiği öncelikli mesele bağımsızlık olmuştur.

Kazak Hanlığının tarih sahnesine başlangıcında elde ettiği küçük çaplı toprak parçasından, günümüze gelene dek dünyanın en büyük yüzölçümü ve sınırlarına sahip dokuzuncu ülke olmuştur. Bu topraklara ulaşmasındaki en önemli pay Kazak Hanlığına aittir.

Kazak Hanlığı tarihte Altın Orda (Altınordu)'nın yıkılmasından sonra kurulan bir Türk hanlığıdır. Kazak Hanlığı, Altınordu ve Timur devletlerinin parçalanmasından sonra oluşmuştur. Ancak tarihsel süreçte, Kazakların ortaya çıkmasını sağlayan Türk toplulukları (kabilelerin) "Kazak" adı gelişmeden evvel de var oldukları bilinmektedir. Çin Seddi'nden Tuna nehrine kadar uzanan alanda yerleşmiş çeşitli Türk devletlerinin bünyesinde yer aldıkları bildirilmekte, ayrıca şu bilgiler eklenmektedir. (Tamir, 2017); Kazak Hanlığı Türklerin başlangıcını ve tarih sahnesine adını altın harflerle yazdıran bir uygarlık olduğunu göstermiştir.

Kazak Hanlığı 1465 yılında Canibek ve Kerey tarafından bugünkü Kazakistan'ın güneydoğusunda yer alan Cetisu Nehri kıyılarında kurulmuş ve 1847 yılına kadar varlığını sürdürmüştür. Bu sürede birçok Han tarafından yönetilmiştir. Kerey ve Canibek hanların kontrolünde ilk başta yaklaşık 200 bin kişi dolayında, bir Türk topluluğu yer almaktaydı. Kazak Hanlığının kuruluşundan sonra, Çu ırmağı havzasına yakın olan bölgelerde yaşayan diğer Türk uyrukları da Kazaklara katılmıştır. Bu katılımın, beraberinde Kazak nüfusunda artış olmuş ve gücüne güç katmıştır.

4.1. Kazak Hanlığı'nın kültür ve medeniyeti

Günümüzde bir ülkenin eskiden gelen kültürü, medeniyeti vardır. Kazaklar da Sovyet Birliği dağılmasından sonra biraz unutulmuş, biraz da unutturulmuş olan kültürene dönmeye başlamıştır. Devlet halka öz tarihini hatırlatmak amacıyla harekete geçmiştir. Son birkaç yılın içerisinde, Kazakistan'da Kazak Hanlığı dönemine ait eserler, abideler, yazıtlar, heykeller koruma altına alınmıştır. Kazakistan bağımsızlığını ilan etmeden önce de gelenek ve göreneklerine bağlıydı. Ancak bağımsızlıkla birlikte daha özgür düşünce yapısına bürünmüş ve dolayısıyla kazak kültürünü yeniden benimsemiştir.

Kazak kültürünün temelini oluşturan giysiler, yöresel takılar, müzik aletleri, yemekler, yazı stillerini günümüze tekrardan çıkarmıştır. Geneline baktığımızda, Kazakistan ülkesi milliyetçi sistemde yaşamını sürdürmesinden dolayı tarihi kültürel değerlerine bağlıdır. Bu nedenle, Kazak Hanlığı tarihi değerlerini günümüzde de yaşatmaktadır. Kazak Hanlığının kültür ve medeniyeti eşsiz özellikler taşımakta; aşağıda hükümet sistemi, Kazak boy teşkilatı, sosyal yapı, ekonomik ve sosyal hayat ve dini hayat gibi başlıklar altında ele alınmaktadır.

4.2. Dini hayatı

Dini hayatları ile ilgili olarak da Orta Asya'ya özgü Gök Tengri (Gök Tanrı) veya Şamanizm inançlarından bahsedilebilmektedir. Şamanizm Türklerde Gök Tanrı İnancı diye adlandırılmaktadır. Şamanlar tek tanrıya yani Gök Tengri'ye inanırlar.

Şamanizm inan Şamanizm ata ruhlarına ve doğa varlıklarına tapınmaya dayanan eski bir inanç olarak açıklanabilmektedir. Ne zaman ortaya çıktığı tam olarak bilinmemektedir. Orta Asya Toplulukları (eski Türkler) doğada bazı gizli kuvvetlerin varlığına inanmışlar, tabiat güçlerine itikat etmişler ve Gök'e de en kutsal tanrı olarak bakmışlardır (Mömin, 2013:81). Şamanların ibadetleri kendilerine özgüdür. Gök Tengri'ye yönelirler, dua ederler ve ondan dilekte bulunurlar, başışlanma isterler ya da ona şükrederler. Yine Şamanlar transa geçerek Tanrı ile bağ kurabildiklerine inanırlar. cı aslında Gök Tengri inancının biraz daha üzerine eklenmiş ve farklı boyutudur.

4.3. Kazak Hanlığı Tanıtımında Halkla İlişkiler Faaliyetleri

Kazakistan tarihi ve kültürü hakkında çıkmış olan yayınlar bulunmaktadır. Bu yayınlarda Kazak Hanlığı hakkında da bilgiler verilerek bu Hanlık dünyaya tanıtılmaktadır. Böylece Kazak Hanlığı'na onun kültür ve medeniyetine dikkat çekilebilmektedir. Kazak Hanlığının ilk başkenti olan Türkistan şehri de UNESCO'nun himayesi altındadır (Uspanova, 2017:57). Ayrıca, Türkistan 2017 yılında Türk Dünyasının Kültür Başkenti olarak seçilmiştir.

Kazak Hanlığı'nın tanıtımı için çeşitli etkinlikler yapılmaktadır. Bu etkinliklerle Kazak Hanlığı dünyaya tanıtılmaktadır. Başta Kazak Hanlığı'nın kuruluş yıl dönümü münasebetiyle yapılanlar olmak üzere düzenlenen başka etkinliklerle de Kazak Hanlığı'nın tanıtılma olanağı elde edilmektedir. Buna bir örnek olarak Almatı'da, Kazak Hanlığı'nın 550'inci kuruluşu adına düzenlenen "Elma Festivali" verilebilmektedir (Haberler.com, 2015). Her yıl Kazak hanlığının yoğun olarak hüküm sürdüğü Almatı, Taraz, Aktöbe, Şımkent, Astana ve Aktau şehirlerinde coşkuyla kutlanmaktadır. Kutlama esnasında halk milli kıyafetlerini, yöresel yemeklerini, milli müzik aletleriyle toplu olarak meydanlarda eğlenmektedir. Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in talimatı üzerine Kazakistan'ın başkentinde Kazak Hanlığı'nın 550'inci kuruluş yıldönümü kutlanmıştır.

Konferans çerçevesinde Kazakistan Cumhuriyeti Bakü Büyükelçiliği'nin Türk Akademisi Uluslararası Teşkilatı ile ortaklaşa yayınladıkları "Kazak Hanlığı: Tarihi Kaynakları, Gelenekleri ve Mirasları" isimli eserin tanıtımı yapılmıştır. Tanıtılan bu eserde Kazak Devletinin tarihi ve oluşumu ile ilgili bilimsel makaleler, tanınmış bilim adamlarının araştırma çalışmalarından parçalar yer almıştır (International Turkic Academy, 2015).

4.3.Film çalışmaları

Kazak Hanlığı'nın ve kültür ve medeniyetinin tanıtımında onunla ilişkili olarak ilgili kurum ve kişiler tarafından yapılan filmler de katkı sağlamaktadır. "Kazak Hanlığı" filmi buna bir örnektir. "Kazak Hanlığı" filmi Kazak Hanlığı'nın tarihini anlatmaktadır. Bu film Kazak Hanlığı'nın kuruluşunun 550. yıldönümü dolayısıyla çekilmiştir ve filmin çekimleri için 50 milyon dolar bütçe ayrılmıştır.

Kazakistan Büyükelçiliği tarafından Ankara'da Kazak Hanlığı 550 Yılı Konferansı düzenlenmiştir. Konferansa Kazakistan'ın Ankara Büyükelçisi Canseyit Tüymebayev katılmış ve bu konferansta Kazak

Hanlığı'na ilişkin film gösterimi yapılmıştır. Konferansın açılış konuşmasında Tüymebayev Kazak Hanlığı'nın ebedi devlet ölküsüyle kurulduğunu, ebedi devlet ölküsünü korumaya devam etmek amacıyla kurulan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev yönetimindeki bugünkü Kazakistan'ın sadece bölgesinde değil dünya arenasında da kendinden söz ettirmekte olduğunu ifade etmiştir (Memleket, 2015). Kazak Türkleri uzun yüzyıllar boyunca bu topraklarda hüküm sürerek tarihlerini yazmış, yaşamlarını, kendi kültürleri, örf adet ve geleneklerini devam ettirmişlerdir.

Kazakların diğer Türk devletlerinden ayrı bir boy olarak ortaya çıkmaları ve farklı bir sistem ve düzende hanlık kurmaları, tarihsel süreç içerisinde çok önemli bir olay olarak kabul görölmektedir (Tamir, 2017). Kazak tarihini de anlatmak, dış dünyaya tanıtmak gerekmektedir. Kazak tarihi ile ilgili filmler yapılmıştır. "Myn Bala" böyle filmlerden biridir. 2011 yapımı Kazakistanlı tarihi dramatik film on sekizinci yüzyılda Kazaklar ile Cungar Hanlığı arasındaki savaşı hikâye etmektedir. Bu film Kazakistan'ın Sovyetler Birliği'nden bağımsızlığını elde etmesinin 20 nci yılını anmak için yapılmıştır.

Diđer devletlerin televizyonlarında Kazakistan'ı tanıtmak için hazırlanan videolara destek verilmektedir. Böyle bir video Kazakistan Tanıtım "Astana" adıyla TRT AVAZ'da yayınlanmıştır. Bu videoda Kazakistan devleti ve Astana'nın 2012 yılı "Türk Dünyası Kültür Bařkenti" olarak sečilmesi ile bu şehir hakkında, şehrin altyapısı, yapıları, gelişmesi vb. konularda bilgiler de paylaşılmaktadır (TRT AVAZ, 2014). Bu kanal sayesinde diğer Türk medeniyetleri çoğunlukla belgeseller ve tanıtımlarla desteklenmiştir.

4.4. Diğer faaliyetler

2012 yılında Astana "Türk Dünyası Kültür Başkenti" olmuştur. Yine Kazakistan'ın Türkistan kentinin "2017 Türk Dünyası Kültür Başkenti" olması ile Kazaklar ve kültürünün Türki devletler ve tüm dünyada genişçe tanıtılma imkânı elde edilmiştir. Türkistan Hoca Ahmed Yesevi'nin doğduğu ve yaşadığı kent olarak bilinmekte olup, 14. yüzyılda Emir Timur tarafından inşa ettirilen Yesevi'nin buradaki türbesi de Kazakistan'ın UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınan ilk tarihi eseri olmuştur (Anadolu Ajansı, 2016). Ayrıca afiş, broşür gibi vb. farklı halkla ilişkiler araçları ile de Kazak Hanlığı ve bu hanlığın kültür ve medeniyeti tanıtılabilmektedir. İnternet bu konuda büyük fırsatlar sunmaktadır. Tarihi sempozyum ve toplantılarda da tanınması sağlanmaktadır.

5. SONUÇLAR

Kazakistan SSCB'nin dağılmasından sonra bu bölgede yeni bağımsızlığına kavuşmuş olan devletlerden biridir. Ülkenin dış dünyada zayıf olan imajını geliştirmek için yoğun çabalar gösterilmeye başlanmıştır. Kazakistan'da ilgili bakanlıklar ve gönüllü kuruluşlar tarafından yapılan tanıtımlarla bugün ülkenin imajı geliştirilme yolundadır.

Kazakistan çok zengin bir kültür ve tarih zenginliğine sahiptir. Tarihi "İpek Yolu" bu ülkeden geçmiştir. Ülkede Göktürk yazıtları ve tarihi kurganlar bulunmaktadır. İslam dönemi eserleri de önemlidir. Bu dönemden önemli eserler geriye kalmıştır; Hoca Ahmed Yesevi türbesi, başka türbeler, külliye, cami, dershane, medrese, hamam yapıları gibi. Bunlardan başka kültürel ve doğal zenginlikleri yer almaktadır. Kazakistan'da el sanatları, halı-kilim, hasır örmeciliği, kuyumculuk, taş ve ahşap sanatı gibi sanatlar da kendine özgü hususiyetler ve motifler içerir. Diğer yanda Kazak edipleri ve felsefecileri çok kıymetli eserler vermişlerdir.

Kazakistan tarihi açısından önemli olan bu eserlerin korunması için gerekli çalışmalar devam etmektedir. Kazak Hanlığı tarihinin önemini, günümüzde Kazakistan halkı duyarlı bir şekilde kutlamaya devam etmektedir. Bunun yanı sıra Kazak Hanlığı döneminin kültürüne ait yöresel kıyafetler, müzik aletleri, yemekler özel günlerinde yaşatılmaya devam etmektedir. Bu eşsiz kültür ve tarih zenginliklerinin ülke dışında daha etkili tanıtılmasına ihtiyaç duymaktadır. Böylece tanıtım ve halkla ilişkiler faaliyetlerine giderek daha fazla önem verilmektedir.

Halkla ilişkiler, bu kapsamda kullanılan araçlar ile hedef kitleleri etkileme ve kendi lehine yönlendirme sanatıdır. Kazakistan kendini daha iyi tanıtarak ülkeye daha fazla turist çekebilme potansiyeli bulunmaktadır. Bunun için daha fazla dış tanıtım yapılmasına ihtiyaç duymaktadır. Gelen turistler bu ülkeye geldikleri için çok memnun kalmaktadırlar. Ülkedeki zengin tarihi ve kültürel varlıklara şahit olarak ülkeden memnun ayrılmaktadırlar. Elbette bunun devamının sağlanması ülkenin turizmde halkla ilişkiler çalışmalarını olumlu gerçekleştirmesinden kaynaklıdır. Ülke turizm alanındaki çalışmalarını her geçen gün daha da ileriye taşmasını Türkiye'nin turizm alanındaki başarılarını örnek alması da etkilemiştir. İki ülke arasındaki kardeşlik yanı sıra, birbirleriyle gerçekleştirdikleri olumlu politika birçoğ yönden Kazakistan'a katkısı olmuştur.

Her alanda olduğu gibi bugün birçok devlet tanıtım alanında da birbirleriyle yarışmaktadır. Ülke tanıtımı kavramı böylece önem kazanmaktadır. Ülke tanıtımı ile ülke imajı arasında ilişki vardır. Ülke ne kadar doğru tanıtılırsa, imajı da ona bağlı gelişecektir. Kazakistan'la ilgili sosyal-kültürel tanıtım faaliyetlerin ve bu faaliyetlerin etkili yapılmasının böylece önemi artmaktadır. Tez süresince gerçekleştirdiğim araştırmalar göstergesinde araştırdığım birçok kaynakta Kazakistan'ın zayıf imajından bahsedilmektedir. Ancak Kazakistan'ın imajının zayıflığından ziyade, tanıtım alanındaki yetersizliklerinden kaynaklı böyle bir izlenim oluşmuştur. Günümüzde Türk dünyasının en büyük toprak parçasına sahip olan bu ülkede, yürütülen çalışmalar ve başarılar ileriki senelere olumlu yönde umut vermektedir.

Kazakistan'da ülke tanıtımının gerçekleştirilmesine hizmet eden kamu kurum ve kuruluşları, ilgili bakanlıklar ve kurulmuş komiteler bulunmaktadır. Kazakistan Khabar televizyon ve Radyo ajansı da ülkenin ve ülkedeki tarihi, kültürel zenginliklerin tanıtımında fonksiyon görmektedir. Bunlardan başka ülkedeki bazı sivil toplum örgütlerinin de ülke tanıtımında katkıları görülmektedir. Ayrıca ülke tanıtımında etkili olan halkla ilişkiler faaliyetlerinden, bu çerçevede düzenlenen festivallerden, kültür şenliklerinden, kültür ve sanat günlerinden ve başka organizasyonlardan da söz edilebilmektedir.

Kazakistan Cumhuriyeti, Türkiye Cumhuriyeti'nin kullandığı "Latin" alfabesine önümüzdeki seneler içerisinde geçmeye hazırlanmaktadır. Böylelikle birçok modern ülkeler de kullanılan bu alfabeyle Kazakistan'da kullanmak için hazırlanmaktadır. Bu da bir başka önemli noktadır. Kazakistan devleti bağımsızlığından bu yana geçen kısa süre içerisinde önemli kalkınmalar ve gelişmeler yaşanmaktadır. Kazakistan SSCB'den ayrıldıktan sonra kendi medeniyetini, kültürünü, dilini, ırkını daha özgür ve daha başarılı bir şekilde dünyaya tanıtmaya başlamıştır. Kazak Hanlığı tarihinden de anlaşılacağı gibi Kazak halkı kendi özgürlüğü, gücü ve cesareti doğrultusunda spor, müzik, edebiyat, siyaset, eğitim alanında günümüzde birçok ismi kazandırmaya devam etmektedir.

Kazakistan Cumhuriyeti uzun yıllar süresince bağlı olduğu SSCB'nin kontrolü dışında, daha bağımsızlık ve kendi tarihine özgü bir politika gerçekleştirmeye devam etmektedir.

KAYNAKÇA

Anadolu Ajansı. Türk dünyasının 2017 kültür başkenti belli oldu, 01.12.2016, <https://aa.com.tr/tr/dunya/turk-dunyasinin-2017-kultur-baskenti-belli-oldu/697240>.

ASAM. (2001- 2002). Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi, Avrasya Dosyası, Uluslararası İlişkiler ve Stratejik Araştırmalar Dergisi, Kazakistan Kırgızistan Özel Sayısı, Cilt: 7, Sayı: 4.

Baycaun, S. (2001-2002). "Bağımsızlıktan Günümüze Kazakistan İç Politikası ve Demokrasi Yolundaki Gelişmeler", Avrasya Dosyası, Uluslararası İlişkiler ve Stratejik Araştırmalar Dergisi, Kazakistan Kırgızistan Özel Sayısı, ASAM, Cilt: 7, Sayı: 4, Kış

Haberler.com, Almata'da, Kazak Hanlığı'nın 550'inci Kuruluşu Adına 'Elma Festivali', 20 Eylül 2015, <https://www.haberler.com/almati-da-kazak-hanligi-nin-550-inci-kurulusu-7709145-haberi/>

International Turkic Academy. (2015). Azerbaycan'da Kazak Hanlığının 550. Kuruluş Yıldönümü ve Abay Kunanbayuli'nin Doğumunun 170. Yıldönümü Vesilesiyle Düzenlenen Uluslararası Konferans Başladı, http://twesco.org/tr/news/v_azerbaydzhane_konferentsiya_k_550_letiyu_kazakhskogo_khans/

Maukhara, Y. (2011). Siyasî ve Kültürel Açından Kazak Hanlığı (1456-1731), Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Memleket.com.tr, Kazak Hanlığı 550. Yılı Konferansı, 18.05.2015, <http://www.memleket.com.tr/kazak-hanligi-550-yili-konferansi-645490h.htm>

Mömin, S. (2013). "Şamanizm ve Günümüzdeki Kalıntıları – Uygur Toplumundaki Tabular Üzerine", Ulakbilge, Cilt 1, Sayı 1, <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/143472>.

Tamir, F. (2017). Kazak Hanlığı,

<https://www.tarihtarih.com/?Syf=26&Syz=380497>.

TRT AVAZ, Kazakistan Astana (Tanıtım) – TRT Avaz, 29 Aralık 2014,

https://www.youtube.com/watch?v=6s_nkTmzsvk.

Uspanova, B. (2017). Kazakistan'ın Turizm Potansiyeli ve Geliştirilebilir Turizm Çeşidi Olarak Kültür Turizminin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.

Zhilkaidarova, Z. (2008). Kazakistan'da Turizm: Turist Tercihlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.